

Více informací získáte na internetových stránkách Evropské asociace pro studium náboženství: <http://www.easr.de/networks.html>.²

Zpráva z 9. ročníku konference Církev a stát

Přemysl Bartoň

24. září se konala v pořadí již devátá konference na Právnické fakultě MU s názvem Církev a stát pod záštitou JUDr. Michala Lampartera, Ph. D. Jak již tento název napovídá, konference se zabývá vztahem církví, náboženských společností, státu a postavením jednotlivce. Konference má být fórem pro základy právní kultury se zaměřením na svobodu myšlení, svědomí a náboženského vyznání. Účastníci konference byli odborníci z různých koutů naší země (i ze Slovenska, takže konference byla na mezinárodní úrovni) na právo, teologii, historii.

Mezi příspěvky zazněl například referát otce Jiřího Mikuláška, jež při příležitosti svého referátu na téma kauza Babice¹ představil svou knihu „Sejdeme se v nebi, Životní příběh kněze Jana Buly“, který byl komunisty popraven.² Další příspěvky se týkaly institucionalizace víry (JUDr. Brzobohatá), realizace zákona o církvích (JUDr. K. Šimáčková), byl zde i trochu znepokojivý referát JUDr. Příbyla, Právní ochrana před novými náboženskými hnutími a destruktivními kulty podle zákona č. 3/2002 Sb.

Nejzávažnějším tématem byly právě ony zákony upravující vztah státu a církve: zákon č. 308 z roku 1991 a problematický zákon č. 3 z roku 2002.³ Na zákon č. 3/2002 Sb. navazoval spor u Ústavního soudu. Předmětem sporu bylo, zda-li podle výše uvedeného zákona má stát evidenční, nebo registrační povinnost při vzniku církevního právního subjektu. Jádrem problému je to, že při evidenci, stát pouze oznamuje vznik právní osoby, při registraci udílí právní subjektivitu. Ústavní soud došel k závěru, že stát podle zákona č. 3/2002 Sb. pouze eviduje vznikající právní osoby (v tomto případě církve). Avšak již je na cestě novela zákona, kde bude explicitně řečeno, že právní subjekty vznikají registrací u ministerstva kultury. Stát tak (zdá se) pokračuje v diskriminační přístupů zejména k novým a netradičním náboženským hnutím.

Jak mi vysvitlo zejména z příspěvku JUDr. Příbyla o právní ochraně před novými náboženskými hnutími a destruktivními kulty, celou společností (odborné

---

2 Informace z internetových stránek EASR www.easr.de/networks.html a úvodního dopisu „Welcome to Most“ byly použity se souhlasem Prof. Dr. Michaela Pye, správce internetových stránek Evropské asociace pro studium náboženství.

---

1 Jde o známý incident vražd v Babicích, jež sloužil komunistům k procesům proti některým církevním hodnostářům.
 2 K případu vražd v Babicích viz publikaci Adolfa Rázka, STB + justice, nástroj třídního boje v akci v Babicích, Praha: Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu, 2002.
 3 Zákon si můžete vyhledat na stránce ministerstva kultury www.mkcr.cz v sekci církev a náboženské společnosti.

a politické kruhy nevyjímaje) se line dichotomie ve způsobu uvažování v rozdělení na tradiční (zavedená, prospěšná, „dobrá“, neškodná) a netradiční náboženství (nebezpečná, přinejmenším podezřelá). V logice tohoto uvažování je postoj, že je potřeba se chránit a být obezřetný k novým a netradičním náboženstvím. Tento dnešní dualismus „dobrá“ a „zla“ dodržuje i ministerstvo kultury v čele s panem Dostálem.

Pokud je cílem naší společnosti pluralita a tolerance a přijímání jinakosti právě v její jinakosti, pak důležitou a nezastupitelnou rolí musí sehrávat religionistika v nezaujatém a objektivizujícím pohledu na např. aktuální problém nových náboženských hnutí. Religionistika je ze své povahy obor multidisciplinární a v duchu této multidisciplinarity by se měl odehrávat dialog s odbornou i laickou veřejností. Kde je potřeba nezaujatých informací větší než při legislativním vymezování k církvím a náboženským společnostem? Religionistika může např. vystupovat jako korektor při řeči a popisu nových náboženských hnutí a dialogu, jež má za cíl toleranci, svobodu náboženského myšlení a vyznání, jehož platformou je například konaná konference o Církvi a státu.

Poděkování: Redakce Sacra děkuje JUDr. M. Lamparterovi, Ph. D., za pozvání a přeje úspěchy při konání dalších konferencí.

Ganéša: bůh se sloní hlavou

výstava v Etnologickém muzeu v Berlíně, 26. září 2003 – 1. února 2004

Jana Petřicová

Ať už jste na přednáškách hinduismu poslouchali či ne, v paměti vám nepochybně uvízl alespoň jeden z příslušníků neuvěřitelně rozsáhlého panteonu – Ganéša, bůh se sloní hlavou a nepřehlédnutelným bříškem.

Ganéša, původem mimovédský bůh spojený s předárijským uctíváním slona, se stal jedním z nejoblíbenějších bohů indického panteonu, přičemž setkat se s jeho reprezentacemi je možné v Indii prakticky kdekoliv. Lidé se k němu obrací ve chvílích, kdy je nutné překonat překážky jak fyzického, tak psychického rázu. Oblíbený je i mezi studenty, protože se uctívá jako bůh moudrosti a věd.

Výstava, kterou Etnologické muzeum v Berlíně nabízí, se týká mytologických, náboženských a ikonografických aspektů Ganéši. Ke shlednutí jsou zde kamenné sošky, bronzové figurky či figurky z hlíny nebo domácí oltářiky, zajímavá je rovněž expozice, která se věnuje se modernímu ikonografickému ztvárnění božstva. Celkově se návštěvníci seznámí s 65 objekty, které částečně pocházejí i ze soukromých sbírek.

Pokud si tedy najdete čas udělat si výlet do Berlína, zastavte se v Ethnologisches Museum, Landstrasse 8, v Berlíně a navštivte „odstraňovatele překážek“. Otevírací doba je v pracovní dny (mimo pondělí) od 10 do 18 hod., o víkendu od 11 do 18 hod.